

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din., za inozem-
stvo 60 din. — po-
deljaka izdaja ce-
loletno 96 din., za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENECE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Ček. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje.

Italijansko vojno poročilo

Nekje v Italiji, 21. aprila. Stefani. s. Uradno sporočilo št. 319 glavnega stana italijanskih vojnih sil pravi:

Včeraj so naše čete prisilile grške čete, ki so se uporno branile na utrjenih postojankah na albanski meji, da so se morale bojevati v umiku. Razvili so se silni boji, med katerimi se je zlasti odlikoval četrti polk bersaglierov. Vsi kraji ob jonski obali do starih meja so bili znova zasedeni. Naši letalski oddelki so v zaporednih valovih napadli sovražne položaje topništva, zbirališča čet in sovražna motorna sredstva. Mnogo teh sredstev je bilo uničenih in pokvarjenih. V kanalih Itake in Krfa so bombe zadele številne sovražne ladje. Pristaniške naprave v oporišču Missolunghi in na kolodvoru Kalamata so bile bombardirane.

Italijanska in nemška letala so z močnim ofenzivnim napadom napadla La Valetto na Malti. Eno naših letal se ni vrnilo. Drugi letalski oddelki so večkrat bombardirali letalsko oporišče Iraklion na Kreti in ladje, ki so bile zasidrane v zalivu Suda. V Iraklionu so bile naprave na letališču močno poškodovane. V Sudi je bil zažgan en sovražni rušilec. Parnik, ki so ga zadele velike bombe, se je potopil. Oddelki torpednih letal so večkrat napadli sovražno spremeljavo v vzhodnem Sredozemskem morju, in sicer južno od otoka Gauda, in so torpedirala ter potopila veliko petrolejsko ladjo s 15.000 tonami in pomožno križarko z 8.000 tonami. Vsa naša letala so se kljub sovražnim lovskim letalom in sovražnemu protiletalskemu topništvu vrnila na svoje oporišče.

V severni Afriki je bil sovražni poskus izkrcanja v okolici Bardie hitro zlomljen. Vse čete, ki so se mogle izkrcati, so bil ezajete. Naša narodna in nemška letala so bombardirala Tobruk in so poškodovale pristaniške naprave in zasidrane ladje. Druga

nemška letala so zadela angleške ladje v zalivu Sollum. Eno prevozna ladja je bila potopljena. V Sollumu so lovski letala sestrelila štiri angleška letala. Eno letalo »Blenheim« je bilo sestreljeno po protiletalskem topništvu. V noči na 20. april je sovražnik izvedel letalske napade na nekatere kraje v Cirenaiki. Ni bilo žrtev, niti škode.

V Vzhodni Afriki so bile sovražne kolone v odseku Tigrei pognane v nereden beg s silnim ognjem našega topništva. V odseku Galla Sidamo so bile sovražne čete, ki so se skušale približati našim postojankam, hitro napadene in odbite in so imele številne izgube. Eno angleško letalo je zadelo protiletalsko topništvo in je moralo pristati med našimi črtami. Posadka je bila zajeta.

Bolgarija in Albanija se zahvaljujeta Mussoliniju

Sofija, 21. apr. s. Radio Roma. Bolgarski ministri predsednik je poslal Duceju brzojavko, v kateri mu izreka globoko zahvalo za udeležbo italijanske armade ob osvoboditvi bolgarskega ozemlja, ki je bilo došlej pod tujim jarmom.

Rim, 21. apr. s. Radio Roma. Duce je sprejel od albanskega strankinega tajnika in izrednega komisarja province Korča ob zasedbi albanske države po italijanskih četah zahvalo, kjer je izrečeno veselje zaradi osvoboditve naroda od sovražni jarma.

Italijanski Kralj in Cesar ter Duce Hitlerju

Berlin, 21. aprila. s. Radio Roma. Vsi nemški listi naglašajo brzojavke, ki sta jih poslala voditelju Nemčije Hitlerju italijanski Kralj in Cesar ter Duce za njegov rojstni dan. Pri tej priliki nemški listi prinašajo podrobnosti o resni vojaški slavnosti v glavnem stanu, kjer je vodja Hitler med svojimi četami obhajal svoj rojstni dan.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 21. aprila. DNB. Nemško vojno poročilo se glasi:

V Grčiji so nemške čete vdrele pri zasledovanju razbitega sovražnika čez Larriso dalje na jug. Druge sile so pri prodiranju čez gorovje Pindus proti zahodu zavzele 1500 m visoki prelaz Metzovon.

V Albaniji so italijanske čete pri nadaljnjem prodiranju doseglo več krajev na grški meji.

Letalstvo je na grški vzhodni obali napadlo angleške prevozne ladje z dobrim uspehom. V pristanišču Volos je uničilo sovražno trgovsko ladjo s 7000 tonami. V Chalkisu sta dve veliki prevozni ladji dobili hude zadetke. Lovska letala so dne 19. aprila sestrelila 5 angleških bojnih letal in eno lovsko letalo brez lastnih izgub.

V Sredozemskem prostoru so oddelki nemških bojnih letal potopili v sovražni spremeljavi veliko prevožno ladjo s polnim zadetkom bombe največje vrste. Nemška in italijanska bojna letala so v pretekli noči napadla zopet La Valetto na Malti z dobrim učinkom.

V severni Afriki so bili novi, s pomočjo oklepni oddelkov izvršeni sovražni napadi na Sollum in iz Tobruka odbiti. Nemški lovci so

tod sestrelili v letalskem boju štiri lovski letala vrste »Hurricane«. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražno letalo.

Pred angleško vzhodno obalo je neka trgovska ladja s 3000 tonami dobila zadetek z bombami. Z njeno izgubo je treba računati. V severozahodni škotski so letala v nizkem polletu z bombami napadla tovarniške naprave. Pri letalskem boju nad Rokavskim prelivom in nad ustjem Temze je sovražnik izgubil dve lovski letali vrste »Spitfire«, nad angleško jugozahodno obalo pa eno bojno letalo.

Mornariško topništvo je obstreljevalo pred Doverom sovražne trgovske ladje. Sovražnik je v pretekli noči vrgel s slabšimi oddelki na več krajev severozahodne in zahodne Nemčije bombe, ki so zadele samo stanovanjska poslopja, jih poškodovale in zahtevale nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno napadalno letalo.

V boju severno od Zagreba se je odlikoval ritmojster Sachenbacher dne 13. aprila, ko je s svojim oddelkom in s svojo izredno odločnostjo zajel sovražni divizijski štab in tako privedel do vdaje moštva te divizije, pri bližino 12.000 mož.

Korektno stališče italijanskih čet v Sloveniji

Zadar, 21. aprila. Stefani. s. Obenem s ustavitvijo vojaških posadk od Save do Kotorja se nadaljuje mirno čiščenje zasedenih ozemelj. Navzočnost čet je slomila sleherni poskus sadnih krajevskih oddelkov.

V Sloveniji je korektno stališče italijanskih čet vzbudilo nenadno občutje, da je bodočnost dežele povezana na usodo Italije v osrčju. spoštovanja krajevskih običajev in zaupanja s strani Slovencev.

V dalmatinsko ozemlje se je vrnilo mnogo beguncev, ki so ostali v tujini več kot 20 let in se sedaj vračajo v svojo domovino med največjim navdušenjem prebivalstva. Fašistična vlada je kljub prometnim težavam dala pripeljati velike količine živil in poveljstvo vojske je odredilo, da naj se med prebivalstvo razdeli 300.000 kvintalov moke, da bi se tako pomagalo prebivalstvu v prvih trenutkih s prehrano.

Bolgari zasedli Caribrod, Pirot in Skoplje

Sofija, 21. aprila. Šele zdaj so prišla podrobnejša poročila o tem, kako je nekaj bolgarskih čet stopilo na nekatera bolgarska ozemlja, ki jih je že prej izjetovala nemška vojska. Motorizirane čete bolgarske vojske, ki so prišle v Skoplje, so bile deležne živahnega in veselega pozdravnega vzklikanja ondotnega prebivalstva. Vse hiše so bile okrašene z zastavami. Tega dne je tudi bolgarsko duhovništvo prišlo v Skoplje in je imele takoj po prihodu bolgarskih čet slovesne službe božje.

Motorizirane bolgarske čete so prišle v Caribrod in Pirot in ljudstvo jih je ves čas navdušeno pozdravljalo. Kamor koli so prišle bolgarske čete, so sneli napisne table v srbskem jeziku in jih zamenjali z bolgarskimi. Danes je bolgarski tisk objavil poročila, da so bolgarske čete pridrle ob Marje in Strumi, da so zasedle vso Makedonijo ob vzhodnem delu Vardarja.

V vseh osvobojenih pokrajinah je bilo ljudstvo tako navdušeno, da je bilo povsod eno samo

veselo vzklikanje. Listi v Sofiji, ki zastopajo mnenje vse Bolgarje, so objavili navdušene članke o Mussoliniju in Hitlerju, ki sta jim tako izdatno prišla na pomoč.

Sofija, 21. aprila. Stefani. s. Bolgarske čete nadaljujejo z zasedbo nekaterih bolgarskih ozemelj, ki so jih zapustile nemške čete. Včeraj so bolgarske čete začele korakati proti Egejskemu morju, kjer bodo v bližnjih dneh zasedle Xanti, Ghumurgina, Kavalo, Dedeagac.

Finančni minister je že določil, naj bo vrednost grške drame v zasedenih pokrajinah enaka 0,60 leva. Na ozemlju pa, ki je pripadalo Jugoslaviji, bo veljal dinar 1,60 leva.

Opomin Grkom iz Soluna

Solun, 21. aprila. Radio Roma. s. Dnevnik »Ojowomatini« in dnevnik »Nova Evropa« opozarjata Grke, naj opustijo nekoristen odpor in naj sodelujejo pri novem evropskem delu.

Ljubljanski škof prevzv. g. dr. Rožman na obisku pri Kr. Civilnem Komisarju

V nedeljo dopoldne se je ljubljanski škof dr. Rožman v spremstvu prelata Nadraha, stolnega prošta in generalnega vikarja, ter stolnega dekana dr. Kimovca podal na sedež Civilnega Komisarjata, da vrne obisk Komisarju Federale Emiliju Grazioliju.

Ob vходу sta ga sprejela polkovnik Piovani in posebni tajnik, ki sta ga spremljala v pisarno Civilnega Komisarja. Ob stopnišču je bila postavljena častna četa Kraljevih Karabinerjev.

Magr. dr. Rožman je sporočil Kr. Civilnemu Komisarju svoj pozdrav in pozdrav vse duhovščine na slovenskem ozemlju, zasedenem od italijanskih čet, ter mu zagotovil popolno sodelovanje cerkvenih oblasti s Fašistično Italijo v korist ljudstva.

Civilni Komisar se je zahvalil in se prisrčno razgovarjal s školom, nakar sta govorila o raznih vprašanjih, ki se tičejo Cerkve.

Prevzvišeni je zapustil sedež Komisarjata, pozdravljen z istimi častmi kakor ob prihodu.

Papežev nagovor katoliškim visokošolcem

Vatikan, 21. aprila. V vatikanski dvorani je včeraj zjutraj sprejel papež zastopnike katoliških visokošolcev, ki so prišli semkam s vseh krajev in so poromali v Rim k svetemu očetu. Navzočni so bili tudi kardinali, škofje, prelati in drugi vatikanski dostojanstveniki. Ko je papež zasedel svoj prestol, je najprej pozdravil približno 2000 navzočih mladih zastopnikov katoliške inteligence. S svojimi besedami je pozdravljal delovanje katoliške akcije, ki je posebno v teh dneh s svojim odločnim nastopom take potrebe za pomoč cerkvi in je to pravo misijonstvo, ki naj ga slasti dija-

žtro ponese med svet. V svojem nagovoru je sveti oče poudaril, kako mora krščanska misel prenevati duha vsega sveta. Dalje je poudaril delovanje ljubezni do bližnjega, dela usmiljenja, ki morata biti zmeraj združeni s ljubeznijo do domovine in je prava moč slehernega kristjana v pravem duhu krščanske miselnosti. Slednjič je podelil navzočim svoj apostolski blagoslov.

Zbrano dijaštvo je podarilo papežu nekaj rokopisov svojega profesorja Toniola in veliko sliko. Ko je papež Pilj XII. zapustil dvorano, ga je še dolgo spremljalo navdušeno vzklikanje.

Praznovanje 21. aprila v Italiji

Trst, 21. aprila. »Piccolo« piše: Fašistična Italija je letos proslavila »Rojstvo Rimac« s sodelovanjem vsega svojega velikodušnega prebivalstva. To je znak velike enotnosti, ki navdušeno prisostvuje zmagan vojske na suhem, na morju in v ozračju in ga v duhu spremlja po vseh frontah od Save do Pinda, od Egejskega morja do Soluna in tja do konca egiptovskih meja. Duhovna enotnost vsega naroda se ni mogla nikoli bolj iskreno izraziti kot v tem hipu, ko proslavlja veliko delo dvajsetih let, ves čas pod modrim vodstvom Mussolinija. V tem duhu so združene duše vseh Italijanov in v velikim zaupanjem zro v slavno bodočnost.

Budimpešta, 21. apr. Radio Roma. s. Uradno glasilo »Ujmagyarsag« objavlja uvodnik o prazniku rojstva Rima in piše med drugim:

Večno mesto se je znova usmerilo k višku moči in slave, toda vse to zaradi delovanja moža, ki poseduje genialnost velikih voditeljev in velikih politikov antičnega Rima.

Zagreb, 21. aprila. Radio Roma. s. Po vsej Hrvatski je zavladalo veliko veselje zaradi tega, da je Nemčija imenovala svojega poslanika v Zagrebu.

Italijanski poslanik v Zagrebu

Rim, 21. aprila. Stefani. s. Dr. Paolo Cortese je bil določen za predstavnika Italije pri neodvisni Hrvatski državi. Dodeljene so mu pravice izrednega poslanika in opolnočenega ministra.

Hoover proti Angliji

Newyork, 21. aprila. Stefani. s. Bivši ameriški predsednik Hoover je govoril po radiu in je znova silno ostro obsodil Anglijo, ker je odklonila njegov načrt za oskrbovanje prebivalstva v zasedenih deželah. Rekel je, da je angleško stališče popolnoma neupravičeno. Hoover je podal to izjavo med odjajo, ki je bila posebej določena za dijače z devet vseučilišč, ki podpirajo njegov načrt.

Ningpo zasedli Japonci

Sanghai, 21. aprila. Uradno poročilo iz Japonske pravi, da so japonske čete pravkar zavezle pristanišče Ningpo, najvažnejšo luko ob obali Čekjanga. Japonska letala so zasledovala kakih 1000 džunk, polnih kitajskih vojakov, ki so zapuščali mesto.

Novi dokazi kulturnega sodelovanja med italijanskim narodom in nami

Profesor g. Umberto Urbani v Ljubljani

Civilni komisar za ozemlje, ki ga je zasedla italijanska armada, g. Emilio Grazioli je med drugimi sodelavci, ki jih je pozval, naj mu pri njegovem delu v Ljubljani pomagajo, poklical iz tržaškega vseučilišča tudi prof. Umberto Urbani. G. prof. Urbani, ki je naša javnost že dolga leta poznan po svojem kulturnem delu in zlasti po odličnih zaslugah, ki si jih je pridobil pri snovanju medsebojnih kulturnih zvez med italijanskim in slovenskim narodom, je te dni že prisel v Ljubljano, kjer je prevzel važno in odgovorno nalogo. Vsa naša kulturna javnost pozna dolgoletna prizadevanja g. profesorja, ki je v ljubili naše šege in navade in naš jezik in z odličnimi prevodi predstavil slovensko, hrvaško in srbsko književnost italijanskim čitateljem. Se pred prvo svetovno vojno je g. prof. Urbani, sin italijanski staršev, živel v Dalmaciji, kjer se je tudi naučil hrvaščine. Že zgodaj se je začel baviti z jugoslovansko literaturo in je že pred izbruhom svetovne vojne leta 1913. izdal prvo zbirko pesnjak po naslovu »Amarantici«. V teh svojih izvirnih pesmih v italijanskem jeziku je uporabil mnogo slovenskih motivov, na kraju zbirke pa je priobčil pod naslovom »Fiori di Vesna« ciklus slovenskih in hrvaških pesmi v odličnem italijanskem prevodu.

Za časa svetovne vojne je služil v vojaški sukni pri 97. pešpolku, kjer je bilo največ Slovencev in Hrvatov. Ves čas je bil z njimi v najboljših odnosih in si je prav v občevanju z njimi še izpopolnil znanje hrvaškega in slovenskega jezika. Za časa vojne se sicer ni mogel udeleževati na kulturnem polju, študiral pa je hrvaško in slovensko literaturo. V slovenščini se je še izpopolnil zlasti v svojem dolgoletnem bivanju v Postojni, kjer je živel do leta 1926, kjer je služboval v šolskem odseku in bil hkrati komisar košarske občine. V teh letih je začel tako plodonosno delo za medsebojno spoznavanje in kulturno zblizevanje italijanskega ter hrvaškega in slovenskega naroda. Od leta 1925. naprej pa skoraj ni minilo leto, da ne bi izšla kakšna knjiga, delo njegovega peresa, ki je obravnavalo razmer slovenskega, hrvaškega ali srbskega naroda. Dela so bili originalni kritični eseji, razprave o književnikih teh treh slovanskih narodov ali pa prevodi. Najbolj znani prevodi g. prof. Urbanija iz slovenščine sta Tavčarjeva »Visoka kronika« in Bevkova »Kresna noč«. V teh prevodih ni prevedel g. profesor v blaglasni italijanski jezik le snovi in dejanja samega, ampak je tudi kot dober poznavalec slovenske duše označil v prevodih vse literarne značilnosti obeh slovanskih pisateljev in slovenskega življenja, ki ga opisujeta. Poleg tega moramo omeniti dolg niz člankov, ki jih je o našem literarnem udejstvanju priobčeval g. prof. Urbani v tržaškem »Piccolu«, pri katerem je sodeloval do leta 1939. Posebej moramo še omeniti nov niz člankov o naši literaturi, katere je priobčil v »Meridiano di Roma« (kakor n. pr. o Lebenovem »Problemu Dantejeve Beatrice« in o Gradnikovi »Antologiji italijanske lirike«). Pisal je da-

lje o nas članke v »L'Europa Orientale«, dalje v milanski »Minervia« in novi milanski reviji »L'Europa Sudorientale«, ki jo je g. prof. Urbani ustanovil skupno z g. Josipom Košutom. Prav tako je svojčas naš list že večkrat opozoril na Urbanijeve biografije naših pisateljev v veliki turinski enciklopediji »Grande dizionario enciclopedico«, ki je preteklo leto dobila enajsti zvezek kot dodatek. Ta enciklopedija je izšla pod uredništvom bivšega ministra prosvete g. prof. Petra Fedelea.

V zadnjem času pripravlja znani milanski založnik Valentino Bompiani veliko literarno zgodovino vseh narodov in vseh dob. V tem odličnem delu bodo tudi hrvaška, srbska in slovenska književnost prav lepo zastopane. To delo bo obravnavalo vsako književnost v literarni zgodovinski izvlečki, kot posebnost pa bo imelo še almanah izbranih literarnih del, kakor tudi seznam najbolj karakterističnih književnih likov (Martin Krpan, Lepa Vida itd.). Tudi za to enciklopedijo je obdelal našo lite-

raturu g. prof. Urbani, v zadnjem času pa je to delo zaključil dr. Andria Budal, ki živi v Peruggiji, ker g. prof. Urbani zaradi pomanjkanja časa tega ni utegnil. To literarno enciklopedijo, ki je že po svoji zamisli nekaj popolnoma novega, pričakujejo v Italiji, pa tudi pri drugih kulturnih narodih z velikim zanimanjem.

Znano je dalje, da bo pod pokroviteljstvom zavoda za kulturne zveze z inozemstvom (Istituzione per le relazioni culturali con l'estero), ki je pred nedavnim izdal almanah (Bolgarski prirovniki, v kratkem izšel tudi almanah o hrvaških, slovenskih in srbskih piscih pod naslovom »Narratori croati, serbi e sloveni«). Almanah bo obsegal zbirko novel, v katerih bodo zastopani od Slovencev Cankar in Bevk. Prevode za ta almanah sta poskrbela g. prof. Urbani in drugi naš veliki prijatelj dr. Luigi Salvini, ki je pred nekaj leti izdal kratko antologijo slovenske lirike v svojem prevodu. Ta almanah bo nosil naslov »L'angelo del campanile« (Angel z zvonika) po istoimenski noveli Vladimira Nazora.

Prav hvaležni smo kr. Civilnemu Komisarju g. Emiliju Grazioliju, da si je izbral za sodelavce može, ki jih že dolgo leta poznamo kot odlične predstavnike italijanskega naroda in kot prijatelje našega kulturnega udejstvovanja in kot pospeševalce medsebojnih kulturnih stikov med nami in italijanskim narodom.

Grški kralj sam prevzel predsedstvo vlade

Kozias in Mazarakis oba vrnila mandat

Berlin, 21. aprila. f. DNB: Po nenadni smrti predsednika grške vlade Koziasa je dobil mandat za sestavo nove vlade bivši atenski guverner Kozias. Sprito sedanjih razmer v Grčiji pa si Kozias ni upal sestaviti nove vlade in je smatral zato kot edini izhod, da mandat vrne. Istočasno je grškemu kralju svetoval, naj zaradi sedanjega izrednega položaja v Grčiji imenuje vlado, v kateri naj bi bile v glavnem vojaške osebnosti. Grški kralj Jurij se je ravnal po tem nasvetu in je povelj sestavo nove vlade bivšemu grškemu vojnemu ministru generalu Mazarakiu, ki je s posvetovanji tudi že začel.

Vendar pa se, kakor pravijo najnovejša poročila, tudi njemu ni posrečilo sestaviti sedanjemu položaju primerne vojaške vlade in je zato tudi on mandat za sestavo vlade vrnil.

Solun, 21. aprila. f. Stefani: Iz Soluna je prišlo poročilo, da je grški kralj Jurij II. po neuspelem poskusu bivšega vojnega ministra generala Mazarakisa, da bi sestavil vojaško vlado, sam prevzel ministrsko predsedstvo. Podrobnosti o tem, katere osebnosti so prišle, oziroma ostale tudi v sedanjih vladah, do tega trenutka še ni.

General Simović je kriv

srbske narodne nesreče, ki bo še dolgo trajala

Graz, 21. aprila. f. DNB: Bivši predsednik jugoslovanske vlade general Simović, ki je kriv nesreče srbskega naroda, je podal izjavo, v kateri je med drugim dejal, da se je Srbija morala bojevati in da ji je bila ta vojna vsiljena. General Simović se dobro zaveda, da ta njegova trditve ni resnična, kajti Italija in Nemčija sta si prizadevali, da bi ohranili z Jugoslavijo najboljši odnose in da bi Jugoslavija ostala neodvisna. General Simović pa tega ni hotel, pač pa je hotel na vsak način uničiti svoj narod. Velika Britanija in Amerika nista mogli preskrbeti srbski armadi dovolj potrebnih stvari, zlasti je nista mogli oskrbeti z letali in oklepni enotami. Simovićev korak spet dokazuje zločinstvo tega generala, ki je dobro vedel, da Velika Britanija in

Amerika Jugoslaviji nista mogli in tudi ne hoteli pomagati.

V svoji izjavi je general Simović dalje dejal, da je bila glavna sila srbske vojske organizirana na črti od Belgrada do Kosova in da je zelo dolgo zdrževala pritisk nemške vojske. Tudi ta trditve ni resnična — poroča nemški radio — kajti dvajsetdnevna boja ni moglo označiti kot dolgotrajno borbo. General Simović skuša s takimi trditvami odvrniti od sebe odgovornost za svoje početje. On in njegovi najboljši sodelavci nosijo vso odgovornost za nesrečo srbskega naroda, ki bo še dolgo trajala.

Prvi nemški poslanik v Zagrebu

Zagreb, 21. aprila. f. DNB: Na zagrebškem letališču je pristal prvi nemški poslanik nove hrvaške države gosp. Husche. Kot zastopnika hrvaškega državnega voditelja dr. Ante Pavelića sta prišla k sprejemu državni tajnik zunanjega ministrstva dr. Lorković ter notranji minister Artuković. S hrvaške strani se je sprejema udeležil kot zastopnik generala Kvaternika tudi general Perković ter več višjih uradnikov vojaških oblastnikov. Od nemške strani je prvega nemškega poslanika v Zagrebu pozdravil nemški generalni konzul v Zagrebu dr. Freund. Dr. Lorković je imel pri tej priliki krajši pozdravni govor na nemškega poslanika.

Angleški listi napadajo Edena in Dilla

Berlin, 21. aprila. f. DNB: Ker Velika Britanija od svojega razširjenja vojne na Balkanu ne more ničesar več pričakovati, je britanski tisk začel iskati krivce za to. Časopisje posebno ostro napada zunanjega ministra Edena in generala Dilla. »Daily Mail« piše, da sta Eden in Dill privlela Veliko Britanijo v veliko stisko predvsem zato, ker je zdaj zelo ogrožen tudi Egipt. »News Chronicle« tudi prinaša v tem smislu pomemben članek, v katerem dolži ministra Edena in generala Dilla lahkomišelnost odločitev. Pravi, da je Anglija zdaj v nevarnosti, da izgubi svojo zadnjo postojanko v Evropi, v Afriki pa stoji Velika Britanija tudi pred težkimi odločitvami.

Senzacionalni požari v gledališčih

Bilo je 8. marca leta 1900. Kot strela z jasnega neba je odjeknil sredi pariških ulic strašen krik »Comédie française brule!«. Ta, vsem Francozom draga narodna svetinja, v kateri so predvajali igre velikih francoskih klasikov, je postala žrtev plamenov. Popoldne tega dne bi bili morali igrati Racinovo igro »Baizet«. Občinstvo je že stalo pred zaprtimi blaginjo in čakalo, kdaj se bodo vrata odprla. Igralci so začeli po malem prihajati v svoje garderobe. Nekaj minut po dvanajsti uri (popoldanske predstave so se takrat pričele zelo zgodaj) je strašen jok pretresel zgradbo do temeljev in čez nekaj minut so se skozi razbita vrata začeli valiti gosti oblaki dima. Na srečo še občinstvo ni bilo v gledališču. Hitro je prišla pomoč in rešila mnoge dragocenosti, med njimi tudi dragocene portrete Moliera in Dumasa, ves arhiv z zapiski in rokopisi Corneillea, Voltairea, Racinea, Hugoja in drugih. Razen mlade igralke, ki se je zgubila neke med ložami in padla v plamene, so bili tudi vsi igralci rešeni. Deset let pred tem (1890) je bil v istem gledališču manjši požar med predstavo »Hamlet«. Ker je bila Comédie française od znotraj do leta 1900 skoraj vsa lesena, jo je požar do tal razdejal. Pozneje so začeli graditi na istem mestu novo gledališče po starih načrtih, da bi se ohranila čim večja tradicija na staro slavno gledališče. Vsi važnejši deli so bili zdaj kovinasti in v gledališču so bile najmodernejše varnostne naprave proti požaru.

V prejšnjem stoletju so bili požari v gledališčih zelo pogosti. Samo po sebi nastane vprašanje, zakaj so ti požari tako senzacionalni in kaj je tako tragičnega v njih. Tega ni težko uganiti. Čim večja je kulturna in gledališka tradicija kakega mesta, tem reprezentativnejši in monumentalnejši je njegov hram umetnosti. V gledaliških dvoranah so bili nakopičeni težki milijoni narodnega premoženja in oblasti se morale skrbeti, da so jih čim bolj zavarovale pred požari. To pa ni tako lahko, kajti ravno v gledališču je mnogo lesenih predmetov, stari odri so bili leseni, prav tako so bile lesene lože in sedeži in priloznosti za nastanek požara so v gledališču tudi večje, kakor pa v kaki banki ali zasebni hiši. Pomislimo le samo na razširnost lesenih odrov, na polne garderobe, na razne obleke, zavese, dvigala, mnoge druge lahko gorljive predmete, na fotelje, draperije, ves prostor je prepleten z električnimi napeljavami, z napravami za pomožno osvetljevanje in centralno kurjavo itd. Če gledamo v zgodovino večjih gledaliških požarov, ki so povzročili mnogo gmotne škode, vidimo, da je bilo pri takih požarih navadno zelo visoko število človeških žrtev. Zato so torej bili taki požari vedno senzacionalni in so porazno vplivali na občinstvo.

Tako grozo so doživeli Dunajčani, ko so na lastne oči opazovali požar slavnega dunajskega Ringtheatra, ki se je zvilal in rušil v plamenih in je našlo sredi tega pekla smrt nekaj sto ljudi, ker se zaradi zavitih stopnic, nepraktičnih galerij in ozkih hodnikov niso mogli rešiti iz gorečega groba. To se je zgodilo l. 1881 pri prvi repizi »Hoffmannovih pripovedk«. — Še istega leta je uničil požar komaj dograjeno poslopje Narodnega divadla v Pragi pri prvi svečanosti predstavi Nastanek požara so tolmočili tako, da se je zaradi nespretnega ravnanja z glavnim lustrom, ki je bil preblizu stropa, vnela kupola nad gledališčem in malo kasneje je bila cela stavba v ognju. — Velik gledališki požar je bil tudi l. 1887 v Parizu, ko je gorela »Opera Comique«. Po človeških žrtvah je bil ta požar podoben onemu v Ringtheatru. Nastal je ko krivdi gledališkega vodstva, ki je nekaj tednov pred nesrečo odpuščalo precejšnje število članov gasilske straže, pa jih je bilo ob izbruhu požara premalo, da bi lahko pogasili ogenj, ki je naglo zajemal vse, koder je prišel. »Opera Comique« je bila obnovljena šele leta 1903.

Doslej največja gledališka nesreča, kolikor jih pozna zgodovina, je bil strahoviti požar v velikanskem kitajskem gledališču v Kantonu na Kitajskem letu 1844. Pod ognjenimi ruševinami je takrat umrlo grozne smrti okoli 2000 ljudi. Kitajska gledališča so sličila bolj velikim cirkusom kakor našim gledališčem. Grajena so bila iz lesa, torej iz lahko gorljive snovi z zelo nepraktičnimi izhodi in tesnimi prehodi. Po tem je lahko razumeti, da je tak požar bil res velik in da je povzročil velikansko škodo. Vendar pa so bila kitajska gledališča tudi po tej veliki nesreči prepolna hvaležnega občinstva, ki zelo ljubi umetniške užitke.

To so veliki in bolj znani gledališki požari. Vse polno je bilo seveda manjših požarov, kjer ni bilo toliko človeških žrtv, pač pa je navadno zgorel ves gledališki inventar in je moralo gledališko osebje na cesto.

Sedanja slika življenja v Belgradu

Prejšnja poročila o bombardiranju mesta so bila pretirana

Budimpešta, 21. aprila. f. Madžarski časopisi med prvimi prinašajo izvirna poročila, v katerih je podana zanesljiva slika, kakšno je danes življenje v Belgradu. Človek ima tu zdaj priliko opazovati čisto drugačne prizore kakor pa pred štiriinajstimi dnevi, pred vojno z Jugoslavijo. V bivšo jugoslovansko prestolnico prihajajo nepregledne množice ujetnikov — tako poročajo tisti, ki imajo danes priliko opazovati to spremenjeno življenje od blizu. Na njihovih obrazih se bereta utrujenost in zaskrbljenost, kakšna bo zdaj njihova usoda, ali gre njihova pot v svobodo ali v ujetništvo. Dopisnik madžarske brzojavne agencije piše, da v Belgradu nemške oblasti najprej ugotovile narodnost teh ujetnikov in da tiste, ki so po rodu Hrvatje, takoj spuščajo na njihove domove.

Ujetniki so v Belgradu tudi že dobili svoje prvo delo pri odstranjevanju razvalin, ki so jih povzročile nemške bombe v prvih dneh vojne z Jugoslavijo. Vodovod se ni popravil in morajo z avtomobili dovažati v mesto ljudstvu potrebno vodo. Poglavitje zase tvori vprašanje preskrbovanja z življenjskimi potrebščinami. Zlasti je to vprašanje postalo pereče zaradi tega, ker so pretekle dni oborožene skupine ljudi na debelo plenile po raznih skladiščih in trgovinah živila in tudi druge stvari. V teh dneh namreč v mestu ni bilo nikogar,

ki bi skrbel za red. Ministri, generali in drugi so mesto zapustili. Nihče več ni bil odgovoren za javni red, nemške vojske pa tedaj v mestu še ni bilo. Daleč je danes Belgrad od svojega prejšnjega normalnega življenja.

V Zemunu je drugače. Njemu so nemške bombe priznale in zdaj življenje tod poteka čisto normalno. Tja so hodili še v soboto Belgradčani v velikem številu po potrebna živila, ki jih v Belgradu niso mogli dobiti dovolj. Oblasti pa so ta dotok ljudstva v Zemun zdaj ustavile, ker bi bile v nasprotnem primeru živilske zaloge v Zemunu v kratkem izčrpane in bi nastopila tudi tam lakota.

O sedanjem življenju v Belgradu poroča tudi tržaški »Piccolo« in pravi med drugim: »Zaradi nedavnega bombardiranja po nemških letalih je mesto resda precej trpelo, vendar pa so bila prejšnja poročila o tem pretirana. Ko so prišle v Belgrad nemške čete, je v mestu nastalo spet normalno življenje, vendar vodovod še ni popravljen in ljudstvo dobiva vodo iz vodnjakov.

Nemški stotnik Klingenberg, ki je s svojimi šestimi pribojniki prevzel oblast v Belgradu, je ukazal v mestu razobesiti Hitlerjeve zastave. V Belgradu je 700 vojakov srbske posadke, ki se je vdala.

Ko sta Francozi spet spregledala, sta videla nedaleč proč zlato kroglo, ki se je bleščala od silne svetlobe.

»Gori,« je zamrmral Lesseur razburjeno.

»Da,« je odgovoril Cefiren, ki ni mogel spregovoriti nobene besede več.

Po malem sta se umirila in videla, kaj se je zgodilo.

Meteor je bil res v žarečem stanju. Njegova temperatura je znašala okoli tisoč stopinj. Jasno se je pokazala njegova luknjasta sestava in greeniška zvezdnata je imela prav, ko ga je primerjala z gobo. Skozi površino, ki se je od ohlajevanja vedno bolj temnila, je bilo mogoče videti na stotine kanalov in za njimi pravo žarečo kovino v notranjosti. Razdeljeni, prekrizani in zviti v tisoč vijug so ti kanali sestavljali ogromno število celic, kjer je sikal razbeljeni zrak.

Meteor se je bil pri padcu precej sploščil, vendar se je njegova sferična oblika še dobro razločevala. Gornji del je še ostal lepo okrogel, spodnji pa se je prilpil na neravno zemljišče.

»V morje se bo zvalil,« je vzkliznil bankir zaskrbljeno.

Njegov botrovec je molčal.

»Rekel si, da bo padel petdeset metrov od obale,«

»Deset metrov je oddaljen, ker se moramo ozirati na njegov polmer.«

»Deset metrov ni petdeset...«

»Nevišta ga je prekinila.«

Lesseur je imel prav, da se je vznemirjal. Meteor je padel petdeset metrov od skrajnega roba stene na strmo zemljo, ki je vezala rob z otokom. Visel je na robu in počasi polzel v morje. Mehka in topla snov je tako rekoč tekla raz steno in visela skoraj do morske gladine. Edino spodnji del, ki je bil vtisnjen v steno, jo je zadrževal nad vodo.

Spolzel ni v morje zato, ker je še vzdruval ravnotežje. Toda to ravnotežje je bilo negotovo in zadostoval bi najmanjši sunek, da bi to balje-

no zlato padlo v morske globine. Nič ga ne bi moglo ustaviti.

»Zato je treba pohiteti,« je pomislil bankir.

»Ne smemo zapravljati časa z brezplodnim opazovanjem, kar bi zelo škodilo našim nameram.«

Ne da bi izgubil le eno minuto, je odšel iz hiše in na visok drog izpostavil francosko zastavo, tako, da so jo mogle videti ladje v luki. Na ta znak je Atlantic takoj odplul na morje, da bi na najbližji brzojavni postaji oddal Lesseurovi banki v Parizu brzojavko. Bila je šifrirana in se je glasila: »Meteor je padel. Prodajte!«

V Parizu bodo takoj izvršili ta ukaz in banka bo znova žela velik dobiček. Ko bodo izvedeli, da je meteor padel, bodo akcije gotovo padle in Lesseur si bo nabral nekaj milijonov.

Cefiren se ni brigal za take materialne stvari in se je zatopil v globoke misli. Kar mu je prišel do ušes hrum. Obrnil se je in zagledal množico ljudi, ki so si drznili prestopiti njegovo last. Tega ni mogel trpeti.

S hitrimi koraki se je približal ljudem.

Gospod de Schnak mu je prihranil polovico poti.

»Kako da ste prišli sem,« je dejal Cefiren.

»Kaj niste videli napisov?«

»Oprostite, gospod,« je dejal de Schnak vildno, »videli smo jih, toda mislili smo, da je v takih nenavadnih okoliščinah prestop dovoljen.«

»Nenavadne okoliščine?« je dejal Cefiren začuden.

»Kakšne nenavadne okoliščine?«

Vedenje gospoda de Schnaka je po pravici izražalo začudenje.

»Nenavadne okoliščine...« je ponovil. »Ali vam smem povedati, da je tu padel tisti meteor iz Westona?«

»To vem,« je odgovoril Cefiren. »Toda na tem ni nič nenavadnega. Padec meteorja je čisto naravna stvar.«

»Ni, če je meteor iz zlata.«

»Iz zlata ali iz česa drugega, meteor je meteor.«

»Ti gospodje in gospe ne mislijo tako,« je odgovoril de Schnak in pokazal na množico potnikov, ki od pogovora ni slišala niti besedice. »Ves svet je prišel gledat, kako bo padel tisti meteor iz Westona. Priznajte, da bi bilo surovo, če bi jih po tem daljnem potovanju ustavili pred žično ograjo in to tik pred ciljem.«

»Tako je,« je priznal Cefiren, ki je bil razpoložen za pomirjenje.

Vse je bilo na dobri poti, ko je de Schnak nehote dejal:

»Kar se mene tiče, me ne bi mogla niti vaša ograja zaustaviti, tembolj, ker nasprotuje izvršitvi uradnega poslanstva, ki mi je poverjeno.

»Kakšno poslanstvo?«

»Da v imenu Grönlandske osvojim meteor.«

»Kdaj se je razkorčal.«

»Da si osvojite meteor,« je vzkliznil. »Kaj ste neumni?«

»Nimam vzroka za to,« je dejal de Schnak užaljeno. »Meteor je padel na ozemlje Grönlandske in je torej last te države, ker nima izrecnega lastnika.«

»Kolikor besed, toliko napak,« je dejal Cefiren. »Prvič, meor ni padel na ozemlje Grönlandske, ampak na moje ozemlje, ker sem ga za denar kupil od države. Razen tega tudi pripada nekemu in to sem jaz.«

»Vi?«

»Da, jaz.«

»Po kaki pravici?«

»Po vseh mogočih pravicah, dragi gospod. Ko bi ne bilo mene, bi meteor še danes drvel po zraku, odkoder bi ga, čeprav ste poslanik, ne mogli zahtevati. Kako bi ne bil moj, ko sem ga spravljal z neba in je zdaj pri meni!«

»Kaj pravite?« je vprašal de Schnak.

»Pravim, da sem ga jaz spravljal z neba. Steer sem pa o tem obvestil mednarodno konferenco, ki se je, kot je videti, sestala v Washingtonu. Trdim, da je moja brzojavka ustavila njihove posele.«

33 Jules Verne:

Lov na meteor

»No, Cefiren,« je prišel Lesseur nazadnje z blagim glasom, kot bi govoril z otrokom, »menda ne bova zdaj stala tu prekrizanih rok. Napaka je treba popraviti. Ker si bil junak, da si si upal nad meteor na nebo, boš gotovo toliko junaki, da ga boš skrenil za nekaj sto metrov.

»Tako mislite,« je odgovoril Cefiren in majal z glavjo. »Ko sem vplival na meteor, je bil štiri sto kilometrov daleč. V tej daljavi se je privlačna sila zemlje vrnila v taki smeri, da sem lahko s svojo strojno energijo izzival ravnotežje. Zdaj ni več tako. Meteor je že tako blizu zemlje, da ga ta privlači s tako močjo, da je malo več ali manj ne bi niti učinkovalo. Ker pa se je njegova absolutna hitrost zmanjšala, se je zvečala kotna hitrost. Meteor drvi kot strela in ni časa, da bi vplival nanj.«

»Torej ne moreš nič?« je rekel bankir in si grizel ustnice.

»Tega nisem rekel,« se je branil Cefiren, »toda težko bo. Poskusim pa seveda lahko.«

Res je poskusil in to tako odločno, da je bil nekaj dni po tem prepričan, da je uspel. Meteor je moral pasti na kopno zemljo, petdeset metrov od obale, kar je bilo dovolj, da ni bilo nevarnosti. Zal, je silna nevihta, ki je majala ladje v luki, šibala zemeljsko površino in Cefiren se je bal, da bi meteor ne spremenil svoje poti.

Meteor je padel točno na uro, ki jo je bil doletel Cefiren. Ob šestih je silna svetloba osvetlila nebo in zasleplila bankirja in njegovega botrova. Ta dva sta stala že uro pri vratih svoje kolibe in opazovala nebo. Istočasno ko sta videla svet, sta slišala tudi silen grom in zemlja se je stresla od sunka.

Meteor je padel.

Drobne novice

Koledar

Torek, 22. aprila: Soter, papež in mučenec; Oaj, papež in mučenec; Tarbula, dev. in muč.
Sreda, 23. aprila: Vojteh (Adalbert), škof in mučenec; Gerard, škof; Ahilej, mučenec.

Novi grobovi

† Župnik Jakob Benedičič

V Smartnem pri Kranju je preteklo soboto, 19. aprila mirno v Gospodu zaspal župnik v pok. gospod Jakob Benedičič. Rajni gospod župnik se je rodil 20. julija 1872 v Skofji Loki. Kaplanoval je v Zireh, škocijanu pri Mokronogu in Smarjeti pri Novem mestu. Devetnajst let je bil župnik v Črnom vrhu, devet let pa v Bukovščici. Zadnja leta svojega življenja je prebil v Smartnem pri Kranju, kjer ga je rešila bolečina in trpljenja, katero je potrpežljivo prenašal. Bil je žrtev svojega poklica, bolezen si je nakopal v težkih službah. Naj v miru počiva blaga duša!

† V Splitu je umrl g. inž. Maks Mihelčič, rez. podporočnik. Naj mu sveti večna luč Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Obiski pri Kr. Civilnem Komisariu

V nedeljo in ponedeljek so bile pri Kr. Civilnem Komisariu sprejete v avdienci naslednje osebnosti iz Ljubljane:

Rektor Kr. Univerze v Ljubljani prelat dr. M. Slavič in dekani posameznih fakultet, dr. Jakob Konda, predsednik kr. kasacijskega sodišča, dr. Anton Stuehec, generalni prokurator, Josip Mozetič, finančni ravnatelj, Josip Stukelj, poštni ravnatelj, inž. Kavčič, železniški ravnatelj, dr. Vidmar, ravnatelj Poštne hranilnice, dr. Anton Kodre, predsednik Gasilske zajednice, in zastopnika Društva Rdečega križa dr. Oton Fetič in dr. Fr. Skaberne.

Dr. VOLAVŠEK

zopet redno ordinira

— Ravnateljstvo klasične gimnazije v Ljubljani sporoča svojim dijakom, da se pouk ne bo mogel začeti dne 23. aprila, temveč šele pozneje. Dan, kdaj se bo na klasični gimnaziji začel pouk, bo čez nekaj dni naznanjen v dnevnikih.

— Pouk na novomeški gimnaziji in na meščanski šoli se bo pričel v sredo, 23. aprila. Oba zavoda bosta imela pouk v gimnazijskem poslopju, in sicer se bo pričel pouk na gimnaziji ob osmih, na meščanski šoli pa ob trinajstih (po novem času).

— Na vseh uršulinskih šolah v Ljubljani se prične pouk v sredo, 23. aprila. Po možnosti naj se gojenke vrnejo v zavod.

— Internat Mladika — Ljubljana, Subičeva 9, prične redno obratovati 23. aprila. Upraviteljstvo.

— Gospodinjina šola Mladika — Ljubljana prične z rednim poukom dne 23. aprila.

— One, ki so ob razsulu jugoslov. armade našli razna zdravila, opozarjamo, da teh zdravil ne uporabljajo po lastni volji. Zdravila so v majhni in določeni količini zdravila, če pa to količino prekoračijo, je lahko za vsakega, ki jo uporablja, strup. Zato ne uporabljajte zdravil po svoji volji. Pri tej priliki opozarjamo vse tiste, ki so si priložili ob razsulu jugoslovanske armade sanitetni, obvezilni in zdravilni material, da oddajo vse na občinskih uradih, kakor je to določeno v uredbi s dne 16. aprila 1941.

odbor Rdečega križa naproša vse one, ki so se vrnili z bojišča, Belgrada itd., da se javijo v pisarni na Gosposvetski cesti v Ljubljani, kjer naj sporočijo

vse, kar jim je znanega o onih, ki so bili z njimi na bojišču itd.

— Vsi, ki so šli z oddelkom »barutane« iz Kamnika, so živi in zdravi in so deloma še v Sarajevu, odkoder se bodo postopoma dan za dnevom vračali domov. Podrobnejše informacije radevolje da vsakemu g. Vlado Prohinar, Kamnik.

— Za novega celjskega župana je bil imenovan g. dr. Jurij Skoberne, znani celjski odvetnik, kateri je imel svojo pisarno na Glavnem trgu. Dasi se g. dr. Skoberne politično ni uveljavljal, je bil vnet sodelavec v nemškem Kulturbundu ter znan gospodarski strokovnjak. Kakor znano, se je pred dobrim letom njegova hčerka poročila z nemškim maršalom v. Brauchitschem. Po tem takem je sedanjí celjski župan dr. Skoberne tast nemškega maršala von Brauchitscha.

— Kdo ve kaj o poročniku Francu Cvaru, ki je bil pri vozaškem bataljonu v Pragerskem, odkoder je odšel proti Rogški Slatini? — Cvar Rezka, Sodražica.

MORTOMOLJ

v obliki praška in tekočine varuje zanesljivo Vaša oblačila, kožuhalo, tapac, pohištvo, preproge itd. Zahvaljajte ga v drogerijah in specer. trgovinah. Vsa pojasnila kakor tudi sredstva zoper različne gola-zen v hiši, shrambah in na polju pri: Ing. Prezeli, poobl. agronom-fitopatolog, Ljubljana, Wolfova 3/1, telefon 84-78. Uradne ure: 8—12

— Kdor kaj ve o mojem sinu Branku Petriču, rez. peš. podporočniku, Negotin — Krajina, naj blagovoli sporočiti na moj naslov: Alojzij Petrič, Suvohorska 14, Ljubljana.

— Zbiranje kosti. Zaradi vojnih dogodkov in s tem združenimi težavami pri prevozu surovih fosfatov iz prekomorskih pokrajin je pri nas nastalo veliko pomanjkanje fosfatnih gnojil, ki lahko povzročijo nevarno zmanjšanje pridelkov krušnega žita in drugih kmetijskih rastlin. Da bi se temu pomanjkanju vsaj deloma odpravilo, bi bilo nujno potrebno, če bi za izdelovanje fosfatnih gnojil, kakor superfosfata in kostne moke, po vseh mestih in tudi po deželi začeli zbirati kosti. To je enako važno in koristno za producenta kakor tudi za konsumenta hrane. Kosti bodo zbirali zastopniki Akcijske družbe za kemično industrijo v Ljubljani, ki izdeluje klij, iz odpadkov pa kostni zdrob za fosfatna gnojila in tudi surovo kostno moko kot neposredno gnojilo. Poleg teh izdelkov izloča omenjena tvrdka tudi maščobo, ki je neobhodno potrebna surovina za izdelovanje mila. Zato naj kosti nihče ne sežiga ali meče v smeti, temveč jih zbirajte in skrbno hranite. S tem pomagajte omiliti pomanjkanje prepotrebni gnojil in mila. Imenovana tvrdka bo zbirala kosti in jih tudi primerno plačevala. Kako bo zbiranje in odajanje organizirano, bo še objavljeno.

— Razprave proti navijalcem cen v Ljubljani. Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je sedaj 12 tekočih zadev, ki obsegajo kazensko postopanje proti navijalcem cen, nakopičevalcem živil in proti drugim osebam, ki so kršile uredbo o kontroli cen odnosno uredbo o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Zaradi prestopkov po omenjenih uredbah je naznanjenih sodišču nekaj mesarjev, kakor tudi drugih prodajalcev živil in življenjskih potrebščin. Za prihodnje dni sta razpisani pred kazenskim sodnikom dve razpravi.

— Naval kupnih pogodb na zemljiško knjigo v Ljubljani. Pač je zgovorno znamenje novega časa tudi ljubljanska zemljiška knjiga. Niti v januarju skupaj s februarjem ni zemljiškoknjižni urad imel toliko kupnih pogodb, kakor sedaj v aprilu. Ta mesec je bilo že 92 kupnih pogodb, na podlagi katerih je bila v redu prenešana brez zadržka lastninska pravica na kuppe. Prav mnogo hiš v mestu in posestev v okolici je bilo prodanih. Med večjimi naj navedemo. Edvard Mesesnel, posestnik na Viču št. 55 je prodal »Viškemu mlincu«, industrijski družbi z o. z. v Ljubljani posestvo, vl. št. 59 in 911 k. o. Vič (mlin z gospodarskimi poslopji in zemljišči) za 1.200.000 din. Irma Stupica, posestnica in trgovka v Ljubljani je prodala »Putnik« nepremičnino vl. št. 266 k. o. Kapučeinsko predmestje (vila št. 11 v Gledališki ulici z vrtom)

Beli in zdravi zobje

SARGOV KALODONT

proti zobnemu kamnu

za 1.580.000 din. Kupna pogodba je bila podpisana že 31. decembra lani. Prenos lastninske pravice je bil včeraj izvršen v zemljiški knjigi. — V preteklem tednu je zemljiška knjiga zaznamovala 41 kupnih pogodb v skupni vrednosti nad 7.350.000 din.

Kr. Civilni Komisariat za sedeno slovensko ozemlje.

Naredba

Kr. civilni komisar za sedeno slovensko ozemlje, zvezni tajnik Emilio Grazioli, odreja:

§ 1. Lira je v zakonito določenem razmerju napram dinarju (sto din je trideset lir) na slovenskem ozemlju, zasadenem po italijanski obo-roženi sili, zakonito plačilno sredstvo.

§ 2. Vsa državna civilna oblastva ter vse pravne in fizične osebe so poleg dinarja pravno veljavno dolžne prejemati tudi lire v poravnavo svojih terjatev.

§ 3. Kdor bi se prekršil soper to odredbo, bo kaznovan po obstoječih zakonih.

Ljubljana, dne 20. aprila 1941/XIX.

Kr. Civilni Komisar za sedeno slovensko ozemlje

E. Grazioli s. r.

Ljubljana

Ivan Hribar na zadnji poti

V nedeljo popoldne se je poslovila Ljubljana od svojega nekdanjega dolgoletnega župana in častnega doktorja ljubljanske univerze g. Ivana Hribarja. Na Zalah, kjer so počivali v lepo okrašeni kapelici med cvetjem in lučmi zemski ostanki zaslužnega pokojnika, se je zbrala velika množica prijateljev, znancev in častilcev dr. h. c. Ivana Hribarja. Med pogrebci so bili zastopani prav vsi ljubljanski sloji. Med navzočimi odličniki je bil knezošof dr. Gregorij Rožman, bivši ban dr. Marko Natlačen, ljubljanski župan dr. Adlešič, rektor univerze dr. Slavič, promotor dr. Polec in številni vseučiliški profesorji. Prav tako so bile zastopane vse druge naše gospodarske in kulturne ustanove.

Pod baldahinom se je poslovil od nekdanjega ljubljanskega župana dr. J. Adlešič. V svojem govoru je orisal velike zasluge Ivana Hribarja za Ljubljano in podčrtal trajno hvaležnost ljubljanskega prebivalstva do nekdanjega župana. Zgodovina bo ocenila delo dr. Ivana Hribarja in mogla naštetati vse polno javnih zavodov in naprav, ki jih je dal Ljubljani. Posebne zasluge si je pokojnik pridobil potem, ko je Ljubljano podrl potres l. 1895. Po njegovi zaslugi je Ljubljana dobila regulacijski načrt in tudi pokopališče pri Sv. Križu. Pri svojem delu pokojnik ni pozabil prizadevanj za kulturni napredek naroda. Postal je mecen Narodne galerije in prvobornik za ljubljansko univerzo. Polnih 51 let je nosil pokojnik s ponosom znamenje častnega meščanstva Ljubljane, ki se je pripravljala, da mu letos jeseni ob 90 letnici izroči zlato insignije častnega meščanstva. Župan je svoj govor zaključil s besedami: »Hvaležni spomin na dr. Ivana Hribarja nam bo potrdil, da so v vseh časih in pri vseh narodih dela in žrtve iz čiste ljubezni do domovine — nesmrtna! Slava častnemu meščanu mesta Ljubljane dr. Ivanu Hribarju!«

Nato je krenil mogočen sprevod proti pokopališču. Krsto sta spremljala tudi dva kraljeva karabinerja. Pogrebcev je bilo toliko, da se nikakor niso mogli zvrstiti. Vse pokopališče je bilo ob pogrebnih slovesnostih tako obiskano, kakor le ob največjih spominskih dnevih.

I Na II. drž. mešani meščanski šoli v Ljubani — Zg. Šiška se prične redni pouk dne 23. aprila.

Vhod v šolo po stanovanjskem stopnišču. Vsi učenci morajo vrniti začetkom aprila prejeto izpričevala, ker so neveljavna! — Upraviteljstvo.

I Enoletni mestni trgovski tečaj na liceju bo nadaljeval dne 23. aprila z rednim poukom. Gojenke naj pridejo v šolo in prinesejo s seboj izpričevala, ki so jim bila izdana.

I Na strokovni nadaljevalni šoli za stavbne obrti na Grabnu se začne spet redni pouk v torek, dne 22. aprila 1941.

I Trgovska strokovna nadaljevalna šola Združenja trgovcev v Ljubljani prične z rednim šolskim poukom v četrtek, dne 24. t. m. ob 2 popoldne.

I Glasbena šola »Sloga« prične z rednim poukom po velikonočnih počitnicah v sredo, dne 23. t. m. Gojenci naj pridejo k pouku po dosedanjem urniku. Ukovina se za ta mesec sorazmerno zniža.

I Za mestne reveže je podarilo 200 din osebe mestnega prosvetnega oddelka; 100 din pa gđ. Fani in Ivanka Gestrin — vsi v počastitev pok. učiteljice gđ. Ane Jak. Mestna vrtnarija je v znamenje teh daril položila na krsto preprost venec. G. Alojzij Sušnik, jetniški paznik, je podaril 50 din za mestne uboge. Mestno poglavarstvo izreka najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

I Ljubljanski trg je bil v ponedeljek srednje založen. Okoličani so pripeljali na trg precej zelenjave, ki je dobila že bolj zmerne cene. Mese je bilo malo in so ga gospodinje pokupile že v prvih jutranjih urah. Največ zanimanja je bilo zopet za prodajalne mestne občine, kjer so prodali okrog 2000 kg masti, 20 vreč krompirja in precej kaše, ješprenja in fižola. Prodaja masti in drugih življenjskih potrebščin v prodajalnah mestne občine se bo nadaljevala ves teden.

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z »Bayer«-jevim križem.

Optim. zap. št. 6. in 7. 1937 od 25. marca 1938

I Starši, poučite mladino! Vsak dan sprejme ljubljanska bolnišnica kakoga otroka, ki bo nosil posledice svoje lahkomišelnosti skozi vse življenje. Mladina lahko še danes marsikje najde ostanke razstreliva ali nabojev. Kar poglejte po Ljubljani, kako po plitvi strugi Ljubljanice brodi mladež in stika, če bo še kje našla kak ostanke, ki so jih morda odrasli pomatili z mostov ali brega v strugo. Mladina misli, da je našla Bog ve kajne zaklade, zato jih pred starši skriva in se skriva igra z njimi. Sele, ko počli, in ko je nesreča že tu, zvedo starši za nepremišljenost svojih otrok. Tako je tudi 12letni Matija Gojak iz Smarja pri Ljubljani našel naboj za puško in se igral z njim vse dotlej, dokler mu ni eksplodiral v roki. Z razbitimi prsti so ga pripeljali v bolnišnico. Ponovno prosimo starše, naj opozore otroke, hkrati pa naj jim pregledajo žepe in njihova skrivališča igrac in podobnega. Storili bodo s tem uslugo otrokom in sebi.

I Gradbena delavnost poživljena. Po vsem mestu se je zopet začela gradbena delavnost zlasti na vseh zasebnih zgradbah. Ne samo na velikih stavbah v sredi mesta, ampak tudi v zunanjih okrajih zidarji pridno zidajo na začelih hišah, ki so večinoma enodružinske.

I Psi v »Zvezdi« delajo veliko škodo, ker skacejo, grebejo in kopljejo po pravkar s travo posejanih gredicah. Če bi psom pustili delati tako škodo, bi v »Zvezdi« nikdar ne imeli lepo enakomerno zelene trate, zato opozarjamo lastnike psov, da morajo po Zvezdi voditi pse na vrvi. Prav veliko škodo delajo tudi golobi, ki pobirajo seme, zato naj ljudje nikar ne mečejo na gredice drobtin in kruha ter druge krme, ker s tem samo vabijo golobe, da pozobjejo pravkar nasejano seme trave. Zveste prijatelje Zvezde prosimo, naj sami prevzamejo skrb za zelene trate ter naj zato manj skrbne in malomarne sprehajalce opozarjajo na pse in golobe, ki delajo škodo po gredah. Mestna občina je sicer postavila v Zvezdo paznika, toda zanesemo se na prijatelje Zvezde, da pazniku ne bo treba posredovati po strogih predpisih.

Gledališče

Drama: Začetek ob 17. Ponedeljek, 21. aprila: Zaprito. — Torek, 22. aprila: »Protekcija«. Red B. — Sreda, 23. aprila: »Trideset sekund ljubezni«. Red premierski. — Četrtek, 24. aprila: »Zaprita vrata«. Red Četrtek.

Opera: Začetek ob 17. Ponedeljek, 21. aprila: Zaprito. — Torek, 22. aprila: »Ples v maskah«. Red Torek. — Sreda, 23. aprila: »Tri stare škalete«. Red Sreda. — Četrtek, 24. aprila: »Faust«. Red A.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Naproša se, kdor je našel v soboto torbico z denarjem in ključki od Kolinske tovarne do mitnice v Mostah, naj vrne vsaj torbico s ključki in očali proti nagradi na policijski ali na mitnici v Mostah.

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

119.

120.

119.

Fanfare so zatrebile in naznanile, da nastopi poslednji tekmovalac.

120.

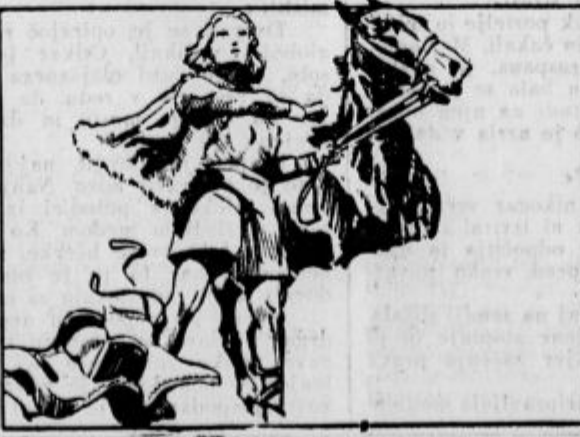
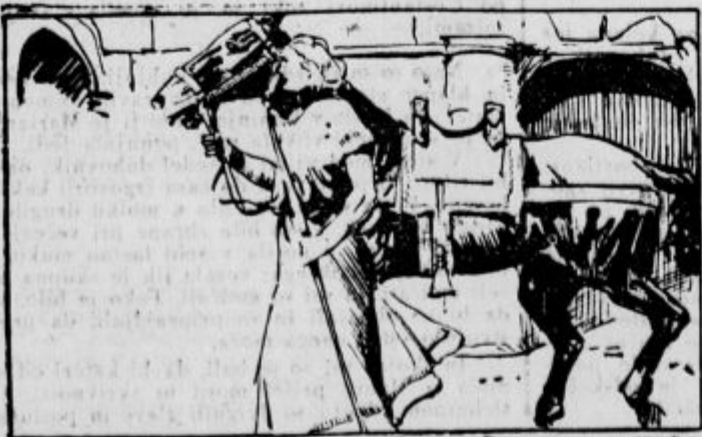
Iztok se je pojavil. Dvignil se je val ogorčenja, saj so Izтока vsi imeli za barbara.

121.

A Izток je odvedel konja, krasno, ognje-vito žival, čistokrvnega vranca.

122.

Vzame sedlo s konja in obstane ob njem ves lep in ognje-vit krasotec.

121.

122.

Ljubljansko gledališče

Puccini : Tosca

Operno gledališče je po presledku zaradi dogodkov zadnjih dni zopet odprlo vrata in pričelo z rednimi predstavami. V soboto ob 17. uri je izvedlo v letošnji sezoni že drugo Puccinijevo operno stvaritev. Ta uprizoritev je prav za prav povoditev, ki je pač bila pripravljena v zelo skromno odmerjenem času. Zaradi tega seveda ni mogla v celoti doseči tiste izvajalske kvalitete, kakršne smo vajeni v našem hramu operne umetnosti. Vendar smo sledili z zanimanjem prepričljivo grajenemu delu, polnemu muzikalno-dramatskih lepot in lirskih mest, kar izraža značilne svojskosti stvariteljskega najpomembnejšega in najdovršenejšega stvarjaka italijanske opere.

Pred popolnoma zasledeno hišo, v kateri smo opazili tudi številno zastopane poslušalce v vojaških uniformah, je predstavo vodil dirigent dr. D. Svava z njemu značilno preciznostjo v vodenju orkestra, ki je še dovolj dobro in kolikor toliko tudi še zvočno in ritmično skladno izpeljal svojo pooblikovalno stran. Režijsko pa je nekoliko trpela igra Scarpie in Tosce v drugem dejanju, prav tako bi bilo želeli prepričljivejšega in situacijsko dovršenejšega prizora v tretjem dejanju, ko se Tosca pogubi. Scenarija je dobra in slogu dela ustrežajoča.

Glavne vloge so oblikovali gđ. Laboševa kot Tosca, g. Franc kot Mario Cavaradosi, g. Popov kot Scarpia, g. Zupan kot cerkovnik, Dolničar kot Angelotti, ga. Spanova in drugi. — Gđ. Laboševa je v vlogi pevke bolj kot Amelia v »Plesu v mascah«, dasi o popolnosti pevke tehnike pri mladi pevki še ne moremo govoriti. Pevka pa bo gotovo v nadaljnjem to vlogo še predelala in pevsko izpopolnila tudi v muzikalno oblikovalnem smislu, da bodo široko razpete in blesteče melodične črte dobile svoj pravi izraz v tesni povezanosti — brez rušenja muzikalno nujno izpeljane zaključnosti. Njena igra je bila v nekaterih momentih prav dobra, zlasti v drugem in tretjem dejanju; slabijo pa ponavljajoče se kretanje z rokami in zlasti neprestani pogledi navzgor. — G. Franc je pevsko bil na višku v prvi prvega dejanja, v igri pa v drugem dejanju. V splošnem pa si pevec prizadeva dokopati se do dovršenejšega muzikalne interpretacije; v zadnjem času se v tem smislu vedno bolj dviga. Da so bili višinski toni ob zadnjem nastopu sibi, je morda izkati v frenetnem prehladu. — G. Popov je poudaril prepričljivega Scarpio v igralskem pogledu. Kot pevec se mu pa pozna, da mu čas ni dopuščal za natančnejšo predelavo svoje partije. Značilno za intonacijsko negotovost pri njem je šibko izgovarjanje vokalov v slovensčini, ki jih zlasti med nekaterimi konzonanti stapa na svoj način, dočim je pri skrbnejših obdelavah v tem oziru boljše. Muzikalno oblikovanje pa je dobro. — Nekoliko bolj prepričevalne igre takoj ob nastopu bi bilo želeli pri g. Dolničarju, ki je bil v ostalem dober. — Svojo vlogo je zadovoljivo zapela tudi ga. Spanova. — G. Zupan je nekoliko prefrat v igri, ki ni v slogu s celoto in njenim nastojanjem, ker se približuje groteski. — Zbor strežnikov je dober; lepo je zvenel tudi za kulisami v drugem dejanju. — Tudi ostali nosilci vlog so zadovoljivo opravili svoje naloge. — Dasi mi predstava bila na višini, kakor bi pričakovali — kar je pa za izredne razmere opravičljivo —, vendar je bila dostojna. Od opernega gledališča pa želimo pričakujemo, da nam bo v kratkem uprizorilo novo delo v običajni reproduktivni kvaliteti.

Kmetom in vsem, ki imajo zemljo:
Obdelajte vsako ped zemlje!

ZAHVALA. Za premmnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega nepozabnega moža, očeta itd., gospoda

Jožeta Pelana

orošniškega narednika v pokoju

vsem prisrčni Bog plačaj. Globoko zahvalo smo dolžni gospodom zdravnikom: primariju dr. Marinčiču, dr. Volavšku in dr. Keršču za neumorno prizadevanje, č. gg. duhovnikom za pripravljanje na večnost, č. sestram usmiljenkam za veliko požrtvovalnost, gasilskemu društvu, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem prijateljem, ki so spremili pokojnika na zadnji poti.

Brezovica, dne 20. aprila 1941.

Zalujoča rodbina Pelanova in sorodniki.

Mali oglasi

Službe

Jatejo:

Starejša oseba
želi mesta gospodinjice pri starejši samostojni dami ali gospodu. Ima na razpolago svojo opravdo. Cenjene ponudbe na: Jelodnik, Dolenjska c. 13.

Mlad fant

deviljar, vajen tudi cerkovniških del, isče naposltnve. Naslov in upravi »Slov.« pod št. 5286.

Dobe:

Organist-cerkovnik
dobi službo v Prečni pri Novem mestu. Upošteva se le vester in skrben ter sposoben. Dohodki so primerni. Prošnje s navedbo družinskih razmer in s priporočili je poslati na župni urad v Prečni. Nastop službe s mesecem majem. (b)

Natakarico

pošteno, kavičje zmoglo, sprejemem. Naslov in upr. »Slov.« pod št. 5244.

Stanovanja

Enosobno stanovanje
s kabinetom oddam v Drabovnjakovi ulici 4. (c)

V najem

Gostilno
oddam v najem. Naslov in upr. »Slov.« pod št. 5245.

Poizvedbe

Jože Ravnikar

kofer-redov, dodeljen pehotnemu polku št. 40, je 8. aprila ob 10 dop. odpeljal s avtom št. 2342 iz Ljubljane v Novo mesto nekaj gospodov častnikov in se do danes še ni vrnil. Kdor bi ga bil v Novem mestu kaj videl ali vedel, kam je iz Novega mesta krenil, je prav vljudno naprošen, da sporoči to trgovini Ravnikar, Pogačarjev trg št. 3. (o)

Vračajoče se letalce

prosim, ako je komu kaj znano o rezervnem naredniku pilota Vodišku Gabrijeju, 205 eskadrila, Skoplje, naj sporoči proti vrnitvi stroškov na naslov družini Vodišek — Ljubljana, Poljanska cesta 8. (o)

Znani gospod

ki je v aredu dopoldne odpeljal iz veže ljubljanskega magistrata zeleno mosko kolo evid. številka 16096, tov. znamke Pittikus, tov. št. 1007, naj ga takoj odda na istem mestu. (o)

Prodamo

Flige

na »Znanje« o, po najnižji ceni oddaja tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, telefon 24-07.

2951

DRVA
PREMOG
IVSCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Semena

domače črne detelje, banške lucerne, grahove in trave nudi v najboljši kakovosti tvrdka Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 33 (Javna skladišča).

Semenski krompir

priznan onelida in jubel ter več merjaškov v teži od 30 do 100 kg ima na prodaj Kmetška gospodarska zadruga v St. Vidu pri Stični.

Kupimo
VSAKOVRSNO
ZLATO

SREBRO - PLATINO
SREBRNE SAFIRJE RUBINE
BISERE ITO, STADINSKE
NAKITE TER UMETNE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TRGOVA
JOS EBERLE
LJUBLJANA TYRŠEVA 2
HOTEL SLOJN

zlatu kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, JUVELIR, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Vsakovrstno zlato
briljante in srebro
kupi po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Franciškanova ulica 8

Posedstva

»REALITETA«

posestna posređovalnica
v Ljubljani je samo
v PRESERNOVI ULICI 54
Nasproti glavne pošte
Telefon 44 - 20

Hišo, vilo ali parcelo

kupim v Ljubljani ali v okolici. Plačam v gotovini, eventualno z zlatino ali srebrnino. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Hltro« št. 5247. (p)

Poizvedbe

za živali

Dobra nagrada!

Iščem kobilu fukso, ki elisi na ime »Volga«, boji se prijema za vrat, s številko 59, kakor tudi vso opremo s vozom. Sporočila na: Jamnik Janez — Pungart 9, Šk. Loka, ali na občino Zmicec. (o)

500 din nagrade!

Kdo ve za konja fukso s št. 62, s nizkim prednjim kopitom. Prevzet od komande s vso opremo in vozom v vozar. Eskadron 9. vod. Poročila na: Starman Jozef, Pungart št. 7, Škofja Loka. (o)

Iščem kobilu

bramo, rudečo, s malo liso na glavi. Kobila je redovna ter ima na levi strani vratu št. 123, s žigom na nogi št. 60. Sporočila na: Andrej Jenko, Pungart 11, Škofja Loka. Prejme dobro nagrado!

Iščem 2 konja

prvi rdeč bram, drugi temni bram. Rdeči ima na kopitu št. 58 in črno liso na križu na levi strani. Temni je brez številke z veliko liso na glavi in z belo zadnjo nogo. Za dobro nagrado jamčim. — Andrej Florjančič, Pungart 5, Škofja Loka, ali na občino Zmicec. (o)

Iščemo konja

ki elisi na ime »Publ«, št. 2266, je rdeč, srednje velikosti. Kdor nam ga pripelje ali o njem sporoči, dobi primerno nagrado. Zaveščišče sv. Jožefa v Ljubljani, Vidovdanska cesta št. 9. (o)

Občina Rakitna razglaš

da se na njenem osemletju nahajajo sledeče živali tujih lastnikov: konj bele barve brez žiga; konj rdeče barve s zvezdo na glavi, brez žiga; kobila bele barve št. žiga 2; kobila rdeče barve s zvezdo na glavi, ena zadnja noga bela, brez žiga; konj črne barve s liso na glavi, ena zadnja noga bela, št. žiga 1723; konj fukso s zvezdo na glavi, obe zadnji nogi beli, št. žiga 73; konj fukso s zvezdo na glavi, brez žiga; konj, rdeč, s liso na glavi, brez žiga; kobila fukso s liso na glavi, št. žiga 004; konj s liso na glavi, brez žiga; kobila črne barve, št. žiga 2995; vol sive barve s malo liso na glavi, brez žiga; vol temne rjave barve, brez žiga; vol črne barve brez žiga; konj rdeče barve, brez žiga. (j)

Pogrešam 2 konja

prvi »Fukso« s malo liso na glavi in s malo liso nad desnimi kolkom in drugi temno črn konj 17 let star, bolj šibek in kratak. — Imam pa 3 kobile prame: št. 3, št. 123 in št. 11 in konja prama št. 123 ter voz na ime Franc Češnovar. Plačam nagrado! Dolene Janko, župnik, Trebelno pri Mokronogu. (o)

Iščem vola

črnega, s malo liso na glavi, št. na rogu 14. — Jamnik Jernej, Gradisce št. 3, p. Ig pri Ljubljani.

1000 din nagrade

dam za vsakega konja onemu, ki mi sporoči, kje se nahajata: kobila šimla št. 1331; konj šimel št. 1332. Anton De Gleria, Dol. Logatec. (o)

Iščem konja rjava

»Zargos«. Je zvezdast, široko liseat, spodnja ustnica bela, zadnja leva noga v členku bela, na srednji desni nogi ima v členku na oreh debel izrastek. Brez številke! Oddan 3. aprila 3. četi Juris. posadnega bataljona na Vrhniki. Sporočiti proti nagradi: Brajer, klepar, Jezica št. 22, pri Ljubljani.

600 din nagrade

dam onemu, ki mi sporoči, kje se nahaja kobila fukso, s dolgo belo liso na glavi, na levi strani nad lakotnico ima malo belo liso, sprednjo desno nogo na žili malo kreše, vagona št. na kopitu 195, stara je 6 let, oddana je bila v Virmaše pri Škofji Loki v 7. vod. Iščem tudi voz in komat s št. 195. Ivan Bogataj, Stara Vrhnika 10, posta Vrhnika. (o)

Prosim občine

ali privatnike, naj mi javijo proti dobri nagradi sledeče konje: Fukso belogrivec s veliko belo liso na glavi, leva zadnja noga znotraj bela, na desni prednji žig št. 1206, star 6 let. Konj, zelen šimel: visok 158 cm, na levi nogi žig št. 593, s opremo. — Rjav konj, pram: leva zadnja noga bela nad kopitom, na hrbtu bela lisa, na čelu malo zvezdo, žig št. 703. Vsi konji so dobro rejeni. Josko Jelačin, Rudnik, Ljubljana.

Kdor pogreša konja

prama št. 2576, naj se zglaš pri Dergancu, Gosposvetska cesta 2. (o)

Iščem kobilu

jahalno, svetlo pramo s malo belo liso na glavi, ima dolgo useca, tanke noge, osek križ, visoka 1.6, s žigom na levi prednji nogi št. 2999, stara 5 let, grivo ima česano na desno stran, sliši na ime »Cika«. Komur je kaj znano, naj sporoči proti primerni nagradi Pečariju Ivanu, Ježa 12, p. Jezica. (o)

1000 din nagrade

dam onemu, ki mi sporoči, kje se nahaja kobila, težka prama, tri bele noge, sprednjo levo črno, s veliko grivo, kratko glavo, belo liso na glavi. Oddana je bila na Jezico v 3. baterijo, žig št. 338. Stepec Angela, Hradečkova c. 30, Ljubljana. (o)

Iščemo konje, opremo in vozove

Kdor kaj ve za enega spodaj navedenih predmetov, naj sporoči lastnikom, ali pa naj osebno pripelje proti nagradi. — Konj dorat, vel. 165/180-33, v 3. vod V. O. Konj Pram, rdeč, vel. 161/180-33, v 3. vod V. O. Kobila Pubica - vrana, velikost 162/176-33, v 3. vod V. O. Kobila Liza dor. zv. lis. vel. 168/188-30, v 7. vod V. O. Kobila Dora vrana, zv. lis., vel. 159/174-37, žig. 1376. Konj Sargo vranec, vel. 160/183-32, žig. 1375. Konj Publ zelenko, velik. 159/173-34, konjič. divizion. Kobila šimla mur. bela, velikost 159/178-32, konjič. divizion. 4 kompletne konjske opreme (komati). 3 kompletne dvovprežne vozove (teška). — Lastniki: F. Hejrnihar, lesna ind. d. d., Škofja Loka. (o)

Nagrado dobi

kdor mi sporoči, kje bi dobil črno kobilu, ki ima na sprednji levi nogi in na hrbtu majhno belo liso, št. 2056. — Pangero Anton., Grosuplje 15.

Konj

št. 235 se dobi pri gosposdi du Kumljancu, Ovsenč 21, p. St. Janž, Dolenjsko.

Iščem kobilu

»šimlo«, pingavske pasme, visoko 167 cm, pristrizene grive, rada griže. Na kopitu ima št. 108. Služila je pri vozaškem eskadronu 7. vod v Virmašah pri Škofji Loki. Kdor ve, kje se nahaja, naj proti nagradi sporoči na naslov Kalan Matevž, Pevno 4, Škofja Loka. (o)

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je dne 7. t. m. umrl v Splitu kot žrtev bombnega napada na brod »Spasilac« naš srčno ljubljani, nenadomestljivi soprog, zlati atek, nepozabni sin in brat, gospod

ing. Maks Mihelčič

rez. podporočnik

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in prošimo tihega sožalja. Maša zadušnica bo darovana v sredo, dne 23. aprila 1941 ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, dne 21. aprila 1941.

Globoko žalujochi:

Stanka roj. Černe, soproga s hčerko Marije; rodbini Mihelčič in Černe ter ostalo sorodstvo.

Gracia Deledda:

Marianna Sirca

Sardinska povest

Marianna je brezupno odhajala in prihajala. Bila je na mater ljubosumna, ker je prišla, da ju še enkrat loči. Čakala je na trenutek, ko bi lahko zopet prevela prostor tik njega.

Proti večeru, ko se oče, ki je šel v Muoro po duhovnika, še vedno ni vrnil, je čakajoč, dolgo gledala na vratih; nato je šla po travnatu stezi proti gozdu.

Ni videla nikogar. Večer je bil lep in ožarjen: koča, ki jo je prejšnji dan vihar opral in osvežil, je dišala kot šop klasja. Na nebu so se ena za drugo prikazale zvezde, ena lepša od druge, kot da bi v lepoti tekmovala.

Marianna je bila nekoliko upognjena, vsa bleda in za spoznanje postarana, kot takrat, ko je prvič prišla v kočo, da bi se po stricovi smrti popravila. Hodila je precej časa do neke višine, odkoder se je videlo cesto.

Tam zadaj za njo so gozdovi sličili valovitemu zelenemu morju. Ob njenih nogah se je raztezala raznina, ki je bila videti v mraku modrozelenca, z zidovi, pečinami in cvetočimi tratami. Gore na obzorju so se izhlapevale; bile so videti še rdeče, a že je legla nad njimi siva tenčica. Nad Orthobene se je dvigala bela luna, ki je s svojo svetlobo objela mirno naravo.

Na višini oprta na skalo, je Marianna dolgo čakala. Nenadoma je občutila v sebi mir; zdelo se ji je, da je daleč od vsega, kar ji je povzročilo trpljenje. Skoro bi bila pozabila še na Simona in na njegovo mater, ki sta sedaj v njeni hiši, gospodarja vsega. Ona je bila daleč, pustila je vse, slekla vse, in visi v prostoru kot luna.

Peketenje konjskih kopit na stezi jo je zbudilo k realnosti. Opetekajoč se ob kamenje, je dospela do goljave istočasno z očetom in duhovnikom.

XV.

Duhovnik je bil mlad in močan, v obraz črn, z debelimi ustnicami in belimi zobmi. Zavrt v bleščeč plašč, je nosil mesto trioglatega pokrivala, mal papeški klobuk; tak je sličil abesinskemu svečeniku.

Spremljala sta ga dva brata, kar je značilo, da gre previditi umirajočega.

Marianna ga je pozdravila, pokimajoč z glavo. Ko so dospeli k hiši, ga je peljala v sobico. Mati je že bila prižgala lučico, ki je brlela v majhnem medenem lončku na steni nad posteljo. Na obraz ranjenca je padala okrogla, trepetajoča senca, da se je zdelo, kot da bi ga pokrival sudorium. Svetlobni krog, ki je padal na strop iz trstja, se je zgubljal v luči polumraka.

Simone je bil ves omamljen in pod taničico sence je bilo videti, da se približuje večnemu snu.

Duhovnik se mu je približal, stopajoč po prstih, se ustavil tik matere in ga molče gledal. Tudi mati se je dvignila in gledala sina z neodoljivo bolejo in s strahom, da se Simone ne prebudi več. Nato se je vsa stresla.

Duhovnik se je vsedel tik postelje in molil. Ženski sta ostali zunaj in čakali. Marianna, čimdalje bolj utrujena in zaspana, je mislila na Jezusa v oljčnem gaju in bala se je, da bi zaspala. Zdelo se ji je, da tudi na njen obraz je legla tenčica, skozi katero je uzrla v daljavi luč.

»Kaj naj počnem sedaj?«

Nič več ne bo ljubila, nikogar več ne bi pričakovala. A njen občutek ni izvirail iz utrujenosti in obupa, pač pa iz odpuščanja in upanja. Sedaj zbeži Simone pred vsako nevarnostjo.

Ne bo več njegovih stopinj na zemlji slišala. Sedaj bi on moral slišati njene stopinje in jo čakati na skrajni točki, kjer začenja prava prostost.

Gospodar in hlapec sta pripravljala medtem

v kuhinji večerjo. Tudi v hiši, kamor je stopila smrt, se morajo živi hraniti in mlad duhovnik, ki je napravil dolgo pot, mora biti postrežen kot izvanreden gost.

Stric Berte, ki je, sklonjen nad ognjiščem, pihal ogenj, si je vsakotoliko potegnil kapo in pokrtil redke lase. Hlapec pa je s krvavimi rokami pripravljaval pečenko kot takrat, ko je bil Simone prvič v naselbinski hišici. Njegov obraz je bil miren, brezčuten. Tudi obraz gospodarja se je polagoma razjasnil. Na vse zadnje, Bog ve kaj dela in njegova pota so nedoumna. In človek, ki je znašel pregovor: Ni vsako zlo človeku v škodo —, je gotovo kdo izmed tistih, ki imajo mnogo življenjskih preizkušenj, kot vsi oni, ki so iznašli pregovore.

Gospodar je namignil hlapecu s prstom, naj se mu približa; nato je gledal proti gozdu in namignil z glavo, rekoč:

»Tisti idiot je še tam pri vodnjaku. Nesi mu vsaj kaj za pitje!«

»Potrebno je pač, da mislimo na ženske.« je mrmljal hlapec, »ki so se danes postile kot na veliki petek.«

»Imej potrpljenje, mož! Na vse bomo mislili.«

Dvignil se je, opirajoč roke na kolena ter globoko vzdihnil. Odkar je bil duhovnik v sobi, se je čutil olajšanega. Zdelo se mu je, da se vrti vse v redu, da bo polagoma spet vse na svojem mestu in da bo vse še bolje urejeno kot prej.

Hlapec je naročil, naj poišče Sebastiana, nato je pripravil mizo. Nanjo je postavil zgoščeno mleko; v posodici iz plutovine je satovje v sladkim medom. Ko je bil mimogrede stopil v hišo svoje hčerke, mu je Fidela dala belega kruha. In tu je tudi vino. Vsega je dovolj in bi zadostovalo za poročno gostovanje.

Mucek je gospodarja neprestano sledil ter drgal z glavo ob njegove irhaste hlače; njegove velike zelenkaste oči so izražale poženje. A nenadoma je zavreščal in odskočil, kajti gospodar mu je stopil na tačico.

Ob tem vrešču, ki je prihajal od zunaj, se je Marianna zdrznila. Tam nad gozdom se je dvigala luna. Nebo je bilo modro kot podnevi in vse reči v goljavi so bile vidne. Na travniku se je po travi približeval mož. Marianna ga je takoj spoznala.

»Costantino je, njegov prijatelj,« je tiho rekla Simonovi materi. »On je gotovo vedel, da je Simone prišel sem, in ker se ni vrnil, ga je prišel iskat.«

Costantino je vstopil in se ustavil pred njo; Marianna se je dvignila, da ga sprejme. Gledala sta se kot takrat, v luninem svitu, in sta se razumela.

»Je tam notri,« je rekla ter namignila z bledim obrazom proti sobici. »Smrtno je ranjen in je izgubil zavest. Duhovnik je pri njem.«

Ko je Costantino slišal, da je duhovnik pri Simonu, se je zdelo, da je tudi on potolažen. Položil je roko na glavo njegove matere in pod prsti je občutil njeno žgočo bolečino. Toda zdelo se je, da se ob tem dotikljaju raztaplja končno tudi bolest te žene. Jokajoč je segla po Costantini roki in jo močila s svojimi solzami.

Nato so se vsi združili v kuhinji. Stric Berte in hlapec sta le s težavo pripravila Simonovo mater, da je šla v kuhinjo. Tam ji je Marianna, ki je sama sebi vivala moč, ponujala jedi.

V sredi med njimi je sedel duhovnik; on je bil edini, ki je od časa do časa izgovoril kakšno besedo, ki pa se je izgubila v molku drugih. V krogu teh oseb,